

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

LƯU QUÝ ĐƠN

**BIỆN PHÁP QUẢN LÝ VIỆC XÂY DỰNG VĂN HÓA
HỌC ĐƯỜNG CỦA HIỆU TRƯỞNG TRƯỜNG TRUNG HỌC
PHỔ THÔNG SÔNG CÔNG TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: QUẢN LÝ GIÁO DỤC
Mã số: 60.14.05

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. PHẠM VĂN SƠN

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan: Bản luận văn này là công trình nghiên cứu của riêng tôi và chưa được công bố ở bất kỳ công trình nào. Tôi xin chịu trách nhiệm hoàn toàn về luận văn của mình.

Tác giả

Lưu Quý Đôn

LỜI CẢM ƠN

Sau một thời gian học tập nghiên cứu và triển khai đề tài: ***“Biện pháp quản lý việc xây dựng văn hóa học đường của Hiệu trưởng Trường trung học phổ thông Sông Công tỉnh Thái Nguyên”***. Đến nay tôi đã hoàn thành đề tài nghiên cứu của mình.

Tôi xin bày tỏ tấm lòng biết ơn sâu sắc nhất tới thầy giáo - Tiến sĩ Phạm Văn Sơn - người thầy đã trực tiếp hướng dẫn tôi trong suốt quá trình tôi nghiên cứu và thực hiện luận văn này.

Đồng thời tôi cũng chân thành cảm ơn tới lãnh đạo, các cán bộ, giáo viên, các em học sinh Trường trung học phổ thông Sông Công đã giúp đỡ để tôi hoàn thành tốt đề tài nghiên cứu.

Do thời gian nghiên cứu có hạn cũng như khả năng còn hạn chế, kết quả nghiên cứu có thể còn những thiếu sót, tôi rất mong nhận được sự góp ý của các độc giả để đề tài nghiên cứu được hoàn thiện hơn.

Tác giả

Lưu Quý Đôn

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Những cụm từ viết tắt trong luận văn	vi
PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	2
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
7. Phương pháp nghiên cứu.....	3
8. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của đề tài.....	4
9. Cấu trúc luận văn	4
CHƯƠNG 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ XÂY DỰNG VĂN HÓA	
HỌC ĐƯỜNG Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG.....	5
1.1. Tổng quan lịch sử nghiên cứu vấn đề	5
1.2. Quản lý giáo dục	6
1.3. Văn hóa và Văn hóa tổ chức.	12
1.3.1. Văn hoá.	12
1.3.2. Văn hóa tổ chức.....	15
1.4. Văn hóa nhà trường/văn hóa học đường.....	18
1.4.1. Khái niệm “Văn hóa học đường”.....	18
1.4.2. Xây dựng văn hóa học đường ở trường THPT.	24
1.4.3. Vai trò của hiệu trưởng trong quản lý việc xây dựng VHHD	29
Kết luận chương 1	30

CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG VỀ QUẢN LÝ VIỆC XÂY DỰNG VĂN HÓA HỌC ĐƯỜNG Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG SÔNG CÔNG	31
2.1. Khái quát lịch sử phát triển của Trường THPT Sông Công	31
2.2. Thực trạng môi trường văn hóa ở Trường THPT Sông Công.	37
2.2.1. Mức độ biểu hiện của các hành vi văn hoá vi phạm chuẩn mực và nội quy nhà trường	37
2.2.2. Nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh về vai trò của văn hóa học đường.	39
2.2.3. Nhận thức của cán bộ quản lý về sự tác động của văn hoá học đường.....	39
2.2.4. Nhận thức của giáo viên về các mối quan hệ giữa các thành viên nhà trường trong công tác xây dựng Văn hóa học đường.	42
2.2.5. Nhận thức của cán bộ quản lý và giáo viên về nội dung xây dựng văn hoá học đường.	46
2.2.6 Nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên, học sinh về các nội dung giáo dục văn hóa học đường.	47
2.2.7. Thực trạng nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên, học sinh về các con đường giáo dục văn hóa học đường.....	48
2.3. Đánh giá chung về thực trạng công tác quản lý việc xây dựng văn hóa học đường ở Trường THPT Sông Công.	49
2.3.1. Hoạt động của Hiệu trưởng trong quản lý việc xây dựng văn hóa học đường.....	49
2.3.2. Nguyên nhân đưa đến thực trạng công tác quản lý việc xây dựng văn hóa học đường ở Trường THPT Sông Công.....	50
Kết luận chương 2	51
CHƯƠNG 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ VIỆC XÂY DỰNG VĂN HÓA HỌC ĐƯỜNG Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG SÔNG CÔNG	53
3.1. Nguyên tắc đề xuất các biện pháp.....	53
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính mục tiêu của quá trình giáo dục.....	53
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính hiệu quả thiết thực.	53

3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo hệ thống giá trị được kế thừa và phát triển ở đối tượng giáo dục.	53
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo xây dựng và phát triển phải đi đôi với xoá bỏ, ngăn chặn các tiêu cực ảnh hưởng đến văn hoá học đường.	54
3.1.5. Nguyên tắc đảm bảo phát huy vai trò chủ thể của giáo viên và học sinh.	54
3.2. Các biện pháp quản lý việc xây dựng văn hoá ở Trường THPT Sông Công....	54
3.2.1. Biện pháp 1: Đẩy mạnh tuyên truyền, nâng cao nhận thức của cán bộ, giáo viên và học sinh về công tác xây dựng văn hoá học đường ...	54
3.2.2. Biện pháp 2: Xây dựng các kế hoạch, xác định rõ mục tiêu, nội dung và chương trình xây dựng văn hoá học đường.	55
3.2.3. Biện pháp 3: Bồi dưỡng nâng cao năng lực và trách nhiệm của đội ngũ xây dựng VHHD.	56
3.2.4. Biện pháp 4: Phát huy vai trò tiên phong của Đoàn thanh niên trong xây dựng Văn hóa học đường.	57
3.2.5. Biện pháp 5: Xây dựng VHHD gắn với cuộc vận động: “ Trường học thân thiện, học sinh tích cực”.....	59
3.2.6. Biện pháp 6: Phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường-gia đình và xã hội trong việc xây dựng VHHD.	60
3.2.7. Biện pháp 7: Tăng cường kiểm tra đánh giá và động viên khen thưởng các nhân tố điển hình.	61
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp.	62
3.4. Khảo nghiệm mức độ cần thiết và tính khả thi của các biện pháp đề xuất....	62
3.4.1. Mức độ cần thiết.....	63
3.4.2. Tính khả thi.	64
Kết luận chương 3	66
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	67
1. Kết luận	67
2. Kiến nghị.....	68
TÀI LIỆU THAM KHẢO	71

NHỮNG CỤM TỪ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

BGH	:	Ban Giám hiệu
THPT	:	Trung học phổ thông
CB	:	Cán bộ
CBQLGD	:	Cán bộ quản lý giáo dục
CBGV	:	Cán bộ giáo viên
CBQL	:	Cán bộ quản lý
GVCN	:	Giáo viên chủ nhiệm
GV	:	Giáo viên
GD	:	Giáo dục
GD & ĐT	:	Giáo dục và Đào tạo
HS	:	Học sinh
QLGD	:	Quản lý giáo dục
TNCS	:	Thanh niên cộng sản
XHCN	:	Xã hội chủ nghĩa
XH	:	Xã hội
VH	:	Văn hóa
VHHD	:	Văn hóa học đường

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Thế kỷ thứ XXI - thế kỷ của hội nhập quốc tế. Sự phát triển mạnh mẽ khoa học công nghệ đặc biệt là công nghệ thông tin và truyền thông đã làm cho các nước trên thế giới chủ động hội nhập quốc tế trên tất cả các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa, khoa học kỹ thuật, giáo dục đào tạo... Từ đó đã và đang mở ra không ít những triển vọng phát triển GD cho các quốc gia và cho các nhà trường. Đồng thời, cũng đặt ra những thách thức to lớn đối với việc tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại để giữ gìn và phát triển văn hóa dân tộc trong đó có văn hóa học đường (VHHĐ).

Nghiên cứu về *văn hoá học đường* cũng chính là nghiên cứu một hệ thống giá trị và chuẩn mực giá trị đặc thù, được con người tích lũy trong quá trình tích hợp các hoạt động sáng tạo VH, GD và khoa học.

Hệ giá trị *văn hoá học đường* được biểu hiện thông qua vốn di sản VH và các quan hệ ứng xử VH giữa những người trong một môi trường GD, có tác động chi phối nhiều chiều đến mọi hoạt động và đời sống tâm lý của chính những con người sống trong môi trường đó: ảnh hưởng tới chất lượng và hiệu quả của quá trình GD trong nhà trường theo hướng phát triển con người toàn diện; ảnh hưởng rõ rệt đến cách suy nghĩ, cảm nhận và hành động của mỗi thành viên trong nhà trường, do đó có thể nâng cao hoặc cản trở động cơ, kết quả dạy - học của GV và HS...

Văn hoá học đường thể hiện ở mọi góc độ hoạt động của nhà trường, bao gồm từ phong cách ngôn ngữ của GV và HS, cảnh quan sư phạm, cách bố trí lớp học như thế nào... cũng như thái độ quan tâm của họ đối với những nội dung chương trình và phương pháp GD, đến những định hướng giá trị nhân cách của HS (và của GV) trước những thay đổi của cuộc sống XH hiện đại. Nói chung, VHHĐ lành mạnh sẽ giảm bớt được xung đột và tăng tính ổn định

trong nhà trường. Đúng như Donahoe (1997) đã chỉ ra: “Nếu văn hoá thay đổi thì mọi thứ sẽ thay đổi”.

Thế nhưng, hiện nay VHHD và công tác quản lý xây dựng và phát triển VHHD vẫn chưa được quan tâm đúng mức, vì thế các yếu tố tiêu cực từ *môi trường văn hoá học đường tự phát* đang tác động đến quá trình giáo dục - đào tạo trong nhà trường, gây ra những thói hư tật xấu trong HS - thế hệ tương lai của đất nước. Đây là vấn đề đang đặt ra đối với các nhà QLGD phải nhanh chóng tìm phương án để xây dựng và phát triển một môi trường VHHD lành mạnh, tích cực.

Ở Thái Nguyên nói chung, ở trường THPT Sông Công nói riêng VHHD là vấn đề cũng đang được các cấp quản lý quan tâm. Nhiều năm qua nhà trường luôn ý thức không ngừng nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, cả tri thức và phẩm chất đạo đức, cho các thế hệ học sinh. Tuy nhiên, trong nền kinh tế thị trường, trước yêu cầu đổi mới GD, vấn đề xây dựng VHHD là một trong các giải pháp để phát triển giáo dục toàn diện, tuy gặp khó khăn nhưng đang được nhà trường đẩy mạnh. Một trong những nhiệm vụ hàng đầu là xây dựng một môi trường lành mạnh, tạo thương hiệu nhà trường. Đó chính là VHHD. Chính vì thế, tôi chọn đề tài: **“Biện pháp quản lý việc xây dựng văn hoá học đường của hiệu trưởng Trường trung học phổ thông Sông Công tỉnh Thái Nguyên”**.

2. Mục đích nghiên cứu

Nghiên cứu lý luận và thực tiễn xây dựng văn hóa học đường

Đề xuất các biện pháp quản lý việc xây dựng VHHD ở Trường THPT Sông Công nhằm góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục trong giai đoạn hiện nay.

3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu

3.1. Khách thể nghiên cứu

Công tác quản lý việc xây dựng VHHD ở Trường THPT Sông Công.

3.2. Đối tượng nghiên cứu

Các biện pháp quản lý việc xây dựng VHHD ở Trường THPT Sông Công Tỉnh Thái Nguyên trong giai đoạn hiện nay.

3.3. Khách thể điều tra

- Cán bộ quản lý.
- Giáo viên.
- Học sinh THPT các khối lớp 10,11,12.

4. Giả thuyết khoa học

Xây dựng văn hóa học đường là nhiệm vụ quan trọng góp phần nâng cao chất lượng giáo dục. Tuy nhiên hiện nay việc xây dựng văn hóa học đường chưa được quan tâm đúng mức. Nếu nghiên cứu đề xuất các biện pháp quản lý xây dựng VHHD phù hợp với điều kiện thực tế của Trường THPT Sông Công và thực hiện đồng bộ các biện pháp thì sẽ góp phần xây dựng một môi trường giáo dục tích cực thân thiện nhằm thực hiện tốt mục tiêu giáo dục toàn diện của Trường THPT Sông Công trong giai đoạn hiện nay.

5. Nhiệm vụ nghiên cứu

- 5.1. Nghiên cứu cơ sở lý luận về vấn đề VHHD.
- 5.2. Điều tra thực trạng văn hoá học đường và thực trạng công tác quản lý việc xây dựng VHHD ở Trường THPT Sông Công.
- 5.3. Đề xuất các biện pháp quản lý việc xây dựng VHHD ở Trường THPT Sông Công

6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu

Đề tài chỉ tập trung nghiên cứu những biện pháp quản lý việc xây dựng VHHD ở Trường THPT Sông Công trong 3 năm học từ 2009 đến 2012.

7. Phương pháp nghiên cứu

7.1. Phương pháp nghiên cứu lý luận

Nghiên cứu các văn bản, chủ trương chính sách phát triển văn hoá GD của Đảng và Nhà nước, của Bộ Giáo dục và Đào tạo, của tỉnh Thái Nguyên.